

הלכות עירובין שמורשמו תרפג

שיתבאר בס' שם"א^{טו} מכל מקום טוב להחמיר^{טז} ולחוש לדברי האומר^{טז} שגם ברביעית צריך איזה תיקון.

ואם בתים רבים עומדים זה אצל זה די להעמיד קנה אחד בקצה הבית העומד מקצה מזה וקנה אחד בקצה הבית העומד מקצה מזה ויערכו יחד כל הבתים^{טז}.

ויש מי שאומר שאין צורת הפתח מועלת להתיר המלמול בכליטה זו שלפני הבתים הואיל והפרוץ שבה מרובה על העומד אבל העיקר כסברא הראשונה כמו שיתבאר בס' שם"ב^{טז}:

יג. אם גופפים בולמים מן קצה הכותל כמין עמוד עד פחות משלשה סמוך לארץ אין צריך קנה כלל^{טז} כמו שיתבאר בס' שם"ג^{טז}:

שמו' על איזה הוצאה חייב מן התורה וכו' סעיפים:

א מן התורה אינו חייב אלא כשעוקר חפץ מרשות היחיד ומניחו ברשות הרבים או להפך אבל העומד באחת משתי רשויות אלו ופשט ידו לרשות השנייה וחפץ בידו ונמלו ממנו חבירו העומד שם שזה עקר מרשות זו וזה הניח ברשות השנייה שניהם פטורים^א שנאמר^ב מעם הארץ בעשותה העושה את כולה ולא העושה את מקצתה יחיד ועשה אותה חייב שנים ועשו אותה פטורין^ג אבל אסורים לעשות כן מרבירי סופרים^ד גורה שמו יבאו כל אחד ואחד מהם לעשות מלאכה שלמכה בשבת^ה:

ב היה עומד באחת משתי הרשויות ופשט ידו לרשות חבירו ונמל החפץ מידו והוציא לרשות שעומד בו אפילו לא הניחו בארץ הואיל והוא מונח בידו הרי הוא כמונח בארץ^ו שהוד נגדרת אחר הגוף והגוף הוא עומד בארץ^ז (ואפילו אם הוא עומד ברשות הרבים (א) וידו שהחפץ בתוכה היא למעלה מ' מפחים שהוא מקום פטור הרי זה חייב^ח

קונטרס אחרון

(א) וידו שהחפץ בו אף שבתוס' עירובין דף ל"ג ע"א^א איתא דר' אלעזר^ב לא מיירי אלא כשלא היתה ההנחה למעלה מעשרה לא קי"ל הכי דהתם נמשכו אחר פירש"י^ג בההיא דהעבירו דרך עליו כמבואר מראייתם משם אבל התוס' שם^ד סתרו פרש"י ולפי פירושם אין ענין שם לכאן כלל ואתיא מימרא דר' אלעזר כפשטה אפילו לא הנית אחר כך על גבי קרקע אלא עמד ועמידת גופו כעמידת חפץ כדאיתא בדף ה' ע"ב^ה.

לירו והבנים, ויתאר לקמן מ"ז שפמור ממעם אחר. וראה הע"ב תשל"ט ע' 35.
ד נגמרא שם ג, א. מור וש"ע. וראה לקו"ש ח"ד ע' 13 ואיך רמזעם שאינו אמור נמנעם חצי שיעור.
ה רש"י בנימשש שם ד"ה שניהם. ראה לקו"ש שם ע' 15 הערה 22.
ו משנה שם. מור וש"ע.
ז הת"כ ה"ל שבת פ"ג ה"ב. וז"א ס"ק ג.
ח ראה תוס' שבת ג, א ד"ה מאי מעמא. וראה גם לקמן ס"ו.

ט לפי ב' הדיעות דלקמן מ"ו. וראה קו"א סוף ס"ק א/ שלדעת התוס' אפשר צריך להחלק ביניהם באופן אחר. וראה ח' צ"צ לב, ד שאפשר לומר כן גם לדעת הרשב"א (שבת ה, א ד"ה ר"ה דאמרינן).

עא סעיף ה.
עב שו"ת מהר"ל סי' קמו. מ"א שם. מ"ו סי' ששה ס"ק ו
לענין אסקופה שיש לה מרדנות מוגדרים.
עג שמואל עירובין צ"ד, ב לפירוש ר"ח שם. וראה תוספת שם ס"ק א.
עד מ"א שם.
עה סעיף יג.
עו ראה מהר"ל שם.
עז סעיף ק"ג.

סימן שמו

א תוסנה ונגמרא ריש שבת. מור וש"ע.
ב ויקרא ה, כז.
ג ברייתא ג, א. לבוש. ואם ששט ידו לתוך נתן חבירו חפץ

ציונים לקונטרס אחרון

ג שבת ט, א ד"ה דרך עליו.
ד שבת ח, ב ד"ה לימא.
ה וברש"י שם ד"ה אינו חייב עד שיעמוד.

א סוף ד"ה והא.
ב שבת ע"ב, א דמחייב המוציא משא למעלה מ' טפחים.

שכן היה משא בני קהת שהיו נושאים הארון על כתפיהם והיה הארון כולו למעלה מ' מפחים מהארץ):

קונטרס אחרון

וכ"מ בהדיא בהורוק דף צ"ב ע"א¹ שחילק בין זורק בכוהל למעביר ולהתוס' דעירובין אין חילוק ביניהם כלל ושאינו זורק בכוהל דנת שם אלא ודאי דגם ר' אלעזר מייירי כשעמד ברשות הרבים ועמידה גופו כעמידה הפץ ואפילו הכי חייב.

(וכ"מ גם כן בסוגיא דהורוק דף צ"ז דמאי פריך מר' אלעזר הא השתא ס"ד דר' עקיבא סבר במעביר אף על גב דלא הונחה כמי שהונחה דמיא לאפוקי למעלה מעשרה דאף בהונחה פטור ואף את"ל דס"ד דטעמא דר"ע משום דמרשות היחיד לרשות היחיד דרך רשות הרבים חשיבא ליה מלאכה חשובה מכל מקום י"ל נמי דהיינו דוקא למטה מ' ולא למעלה שהוא מקום פטור אלא ודאי דר' אלעזר מחייב אף בעמד והשתא דס"ד לפלוני בין מעביר לזורק ע"כ היינו כסבור בן עזאי בפ"ק² דמהלך כעומד ועל זה פריך דאם כן למעלה מ' נמי ליחייב כדרא"ה ודו"ק).

וכ"מ בהדיא ממתני פ"ג דכריתות³ דמייתי לה בסוף פרק הבונה⁴ ע"ש בתוס' ואף לפי תירוץ קמא⁵ מכל מקום הוא הדין לכתיופו וידידו דלא קביע גם כן⁶ ודלא כדמשמע לכאורה מתוס' דעירובין.

וכ"מ בהדיא בריש פרק כ"ד⁷ גבי היתה תבילתו על כתיופו דמחייב כשעקר והניח (וכן בריש פרק קמא⁸ חוץ לד' אמות לפוש חייב לכתף פטור ולכתף משמע שהמטוי על כתיופו כדפרש"י שם⁹ ואפילו הכי חייב בלפוש) וכן גבי כיסו על בהמתו מניח עליה כו' ע"ש בגמ' ריש פרק כ"ד¹⁰ א"ע.ג דסתם בהמה גבוה י' טפחים כדאיתא בפרק הפרה¹¹ ומבואר משם דאף בעקירת החפץ שלמעלה מעשרה חייב.

וכ"מ בהדיא ממתניתין פ"ז דעירובין¹² ונתבאר בסי' ש"ן ס"ב ע"ש במג"א¹³ דהעומד ברשות הרבים ורוקק לרשות היחיד חייב אע"פ שהרוק נח תחלה בפיו כמ"ש הרא"ש שם¹⁴.

וע"כ צ"ל שדעת התוס' ר"ד לחלק בין הנחה ממש שהונח כאן ממקום אחר ובין הנחה שע"י עמידת גופו כי גופו עומד בארץ וכן בעקירה ודו"ק וכהאי גוונא מבואר ברא"ש שם¹⁵ והביאיהו בתוס' בדרך כ"ג¹⁶ לענין דלא במקום אחד ופיו או ידו במקום אחר דלא חשיבה הנחה במקום פטור אלא א"כ הונח שם במקום אחר והתוס' דהכא ס"ל כן מטעמא אחרתא גם אם הם במקום אחד למעלה מעשרה וכן ס"ל ג"כ לתוס' בשבת דף ה' ע"א ד"ה כאן כו' וכמ"ש המגיד משנה¹⁷ ומג"א¹⁸.

ומ"ש התוס' בעירובין דף כ' והרא"ש בפרק י' שם כיון שהוא במקום אחד ופיו כו' היינו אפילו למטה מעשרה (אי נמי) היינו מקמי דנתתו לחילוק זה דאז מוכת מכה דוכתי דכשתם במקום אחד

י רבי איעזר שבת צב, א.

צינונים לקונטרס אחרון

- 1 ד"ה המוציא משאוי.
- 2 שבת ה, ב.
- 3 יג, ב.
- 4 צ"ל: הורוק (קב, א).
- 5 ד"ה והוציא.
- 6 יא שבתו' שם, שכתב הטעם שפיו בטל אגב רה"י דלא קביע (ראה מהר"ש"א שם).
- 7 יב ראה תוס' שבת ג, א ד"ה מאי.
- 8 יג שבת קנג, ב.
- 9 יד ה, ב.
- 10 טו ד"ה והוא שעומה.
- 11 טז ולעיל סי' רסו ס"ג.
- 12 יז ב"ק גא, א (מכריסא דתראא לארעא כמה הוי ארבעה), וראה רשב"א שם, וראה גם לעיל סי' רסו ס"ז, לקמן סי' שסב ס"ב, סי' שסג ס"ה.
- 13 יח צח, ב.
- 14 יט ס"ק ב.
- 15 כ סו, ו לפי פירש"י שם צט, א ד"ה וישא רבנן, שהעומד בה"י וראשו בה"י מותר לרוק ליה"ד לפי שהרוק נח בפיו, ומ"מ בעומד בה"ה ורק לרה"י חייב, אף שנת בפיו למעלה מ' (אלא שלמסקנא ס"ל שם שאינה חשובה לרוק בפיו, וכ"ה לקמן שם ס"ג).
- 16 כא הג"ל — עירובין לג, א ד"ה והא, שכתוב: יניח על ידו או על כתיופו למעלה מ' (דהוי הנחה במקום פטור).
- 17 כב עירובין פ"ז ס"ז.
- 18 כג ד"ה לא יעמוד.
- 19 כד הל' שבת פ"ג ה"ב.
- 20 כה ס"ק ה.

הלכות עירובין שמו

תרפה

ג. אבל זה שניטל החפץ ממנו פטור ומותר¹⁰ משום איסור שבת¹¹ שהרי לא עשה כלום¹² אבל אסור מן התורה משום שמכשיל את חבירו ונותן לו חפץ להוציאו מרשות לרשות¹³ ועובר על לפני עור לא תתן מכשול¹⁴ ואם החפץ היה מונח בענין שאף אם לא היה נתנו¹⁵ לו היה יכול ליטלו בעצמו אינו עובר על לפני עור מן התורה אבל מדברי סופרים אסור ליתנו לו¹⁶ אפילו הוא נכרי ואפילו בכרמולית כמו שנתבאר בס"ה¹⁷ משעם שנתבאר שם¹⁸ ובישראל יש עוד איסור מדברי סופרים מפני שמסייע לעוברי עבירה¹⁹ ולכן אסור להושיט למומרים דבר איסור²⁰ אפילו יכול המומר ליטלו בעצמו²¹:

ד. וכן אסור להשאיל כלי מלאכה בשבת לישראל החשוד לעשות מלאכה בשבת אפילו הוא כלי המצוי לו לשאול במקום אחר ואם יש לתלות שיעשה בו מלאכת היתר מותר להשאילו לו הוא כלי המצוי אבל אם אינו מצוי אסור להשאילו לו אלא אם כן יש בו משום דרכי שלום אבל אם אין לתלות שיעשה בו מלאכת היתר אסור להשאילו לו אפילו במקום שיש בו משום דרכי שלום²².

וזן מי שעוסק במלאכת איסור אסור לומר לו תצלה מלאכתך²³ אף על פי שדרך ארץ לומר כן לכל עוסק במלאכה²⁴ ואפילו לעכו"ם משום דרכי שלום²⁵ מכל מקום לישראל אסור משום שמחזיק ידי עוברי עבירה²⁶:

ה. כשפשט ידו לרשות שניה וחפץ בידו והניח ביד חבירו העומד שם הוא חייב שעשה עקירה והנחה וחבירו פטור²⁷ ומותר משום איסור שבת ואסור מדברי סופרים²⁸ אפילו בכרמולית משום שמסייע לעוברי עבירה:

ו. ואם הוא עומד ברה"י וחבירו ברשות הרבים והניח החפץ ביד חבירו והיא גבוהה

קונטרס אחרון

לא הוה מקום פטור אפילו למעלה מ'י' כמו שנתבאר אבל לבתר דנתנה לחילוק זה מעתה י"ל דכשהם במקום אחד נמי הוה מקום פטור למעלה מ'י' לדבר שהונח שם ממקום אחר ולפי זה אתי שפיר הכל דדו"ק¹.

והנה לפי דעת התוספות אין צריך לזהר מי שהחשיך להניח כיון על גבי בהמתו כשהיא מהלכת כו' אם היא גבוה עשרה וצ"ע לדניא²:

<p>כא תוס' ע"ז ג. ב ר"ה מנין. מ"א שם. כב ראה רמ"א י"ד מ' קנא מ"א. ש"ך שם ס"ק ג. דגול מרבכת שם. כג מ"א ס"ק ד. — עפ"י שביעות פ"ה מ"ח. ע"ז פו סע"א. גיטין סא, א. וירושלמי גיטין פ"ה הל"י. וראה תוס' ורשב"א גיטין שם ר"ה מושאלת. כד מ"א שם. כה שבת פסו, א. רש"י שם ר"ה לערובי. כו משנה גיטין סא, א. גמרא שם סב, א. כז רשב"א ע"ז ג, ב ר"ה ת"ל ולפני עור. כח חסונה שם. מור וש"ע. כט רא"ש ר"ן ומור וש"ע שם.</p>	<p>יא גמרא שבת ג, א. מור ולבוש. יב רא"ש פ"א ס"א. ר"ן במשנה שם ר"ה ומקשו. יג גמרא שם. רשב"ם הל' שבת פ"ג הל' לבוש. יד מור ולבוש ג"ז ס"ק א. טו ויקרא וי' ד. לקיטום בענין לפני עור ראה שו"ת צ"צ חו"ד סי' רנ. טז בלוח הריקן שברפ"ם ראשון. גורם. יז תוס' שם ר"ה בבא. רא"ש ר"ן ושור שם. מ"א ס"ק ד. יח טענה ב ואיך. יט ובס"י שו"ת פ"ה. כ משנה גיטין סא, א. ע"ז טו, ב. רא"ש ר"ן ומ"א שם. וראה גם לקמן ה"טע דנין גזילה וגיבה פכ"ג.</p>
---	---

צייונים לקונטרס אחרון

זה ישתנו עוד כמה פרטים שנתבארו בפנים ס"ז, וכמציין בשוה"ג.

כו ראה זכרון יוסף אות רא.
 כז כמה שנתבאר לעיל סי' רטו ס"ג, אם הוא דוקא כשהבהמה אינה גבוהה עשרה. וכן אפשר שלפי

הלכות עירובין שמו

תרפו

למעלה מעשרה שהוא מקום פטור שניהם פטורים⁷ שאף שלגבי חבירו עצמו אין יד שלו נחשבת לו מקום פטור לפי שנגררת אחר גופו העומד על קרקע רשות הרבים כמו שנתבאר⁸ מכל מקום לגבי אדם אחר גם גופו הוא מקום פטור למעלה מעשרה⁹.

אבל מכל מקום אסורים לעשות כן מדברי סופרים אלא אם כן חבירו מוליך החפץ דרך מעלה מעשרה ומניחו במקום פטור הגבוה למעלה מעשרה אבל אם מניחו בארץ הרי נעשית על ידי שניהם הוצאה מרשות היחיד לרשות הרבים דרך מקום פטור ויש בזה איסור מדברי סופרים אפילו ככרמלית כמ"ש בס"י שמ"א¹⁰.

ואפילו אם מניחו במקום פטור שהוא למטה מעשרה הרי נעשה ע"י שניהם מלמול מרשות היחיד למקום פטור דרך אויר רשות הרבים ואפשר שיש בזה ג"כ איסור של דבריהם¹¹ כמו במלמול מרשות היחיד לרשות הרבים דרך אויר רשות הרבים כמו שיתבאר¹².

ואם מולכים דרך מעלה מעשרה לאזו רשות היחיד הרי זה חייב מן התורה שהרי לגבי עצמו אין ידו נחשבת לו מקום פטור שהיא נגררת אחר גופו וכשעקר גופו ללכת הרי עקר החפץ מן רשות הרבים והניחו אחר"כ ברשות היחיד¹³.

ויש אומרים¹⁴ שגם לגבי אחרים אין ידו או שאר גופו נחשבים מקום פטור כמו שאין נחשבים לגבי עצמו וכן שאר בעלי חיים¹⁵ אינם מקום פטור אפילו הם גבוהים מעשרה אלא הרי הם כקרקע רשות הרבים שהם עומדים עליה וכן אם עומדים על גבי דבר שהוא כרמלית ברשות הרבים או ככרמלית ממש הרי הם כרמלית אפילו הם גבוהים הרבה אבל אם עומדים על גבי דבר שהוא מקום פטור הם מקום פטור¹⁶ לדברי הכל:

ז העומד בפנים ופשוט ידו או אחר משאר איבריו לחוץ אפילו הן למטה מעשרה הן מקום פטור¹⁷ לדברי הכל¹⁸ אפילו לגבי אותו האדם עצמו לענין שמוית לו להכניס לתוך ידו חפץ המונח ברשות הרבים¹⁹ שאין ידו נגררת אחר גופו להיות רשות היחיד כמוהו²⁰ הואיל והן ברשויות מוחלקות וגם אינו כרשות הרבים שהיא בתוכה²¹ הואיל ואגודה בנופו העומד ברשות היחיד²² לפיכך הוא מקום פטור.

(ומה שאסור לו²³ ואפילו לאחר ליתן חפץ לידו מרשות הרבים שיכניסנו לרשות היחיד אף על פי שיכניסו ממקום פטור לרשות היחיד איסור זה הוא משום גזירה שמה יבא

לט תוס' דף ה, א ר"ה בנאמא.
מ מ"ח הל' שבת פ"ג הל' כ"ט ש"י מי שפירש רש"י עירובין צ"ג, א ד"ה רישא רבנן, לפירוש הרא"ש עירובין פ"א ס"ו, ותוס' שם כ, א ד"ה לא. וראה גם לקמן ס"י שמה ק"א ס"ק א.
מא היינו שלב' הריעות שבמקום הקודם אינו כרשות שעומד בו. ולקמן ובאר שיש אומרים שדו הד"ר.
מב עירובין צ"ח, ב. וזכלקמן ס"י ש"ג ס"א.
מג אבי שבת ג, ב. רש"י שם ד"ה בעי אבי.
מד אבי שם.
מה וז"ל ס"י ש"ז ס"ב ב. כאבי צ"ג, א. וכ"ר אבהו ה ע"א לביאר התוס' שם ד"ה בנגז, א"ז כהנא לפי פ"רי בתוס' שם צ"ג, א ד"ה התם, דלמעלה מ' מדרה רבא רשמיא אבר. וראה לקמן ס"י ש"ג ק"א ס"ק א.
מו היינו שקח חפץ בידו מדר"ר ויתן מידו זאת לידו אחרת, שיהיה נחמה במקום פטור (תוס' עירובין כ, א ר"ה לא. שם ל"ג, א ד"ה רוא) ואח"כ יכניסנו ליה"י. וראה אר"ן צ"ב ע"מ שבת ג, א.

ל ירושלמי שבת פ"א ה"א. תוס' שבת דף ה, א ד"ה כאן. מ"ז הל' שבת פ"ג הל' כ"ט כשם הרשב"א שם ד"ה הא רבאנין. הובא במ"א ס"ק ה.
לא לעיל סוף פ.
לב רשב"א שם (דוקא באדם אחד ב'ו). וראה ק"א ס"ק א, שאפשר לדעת התוס' בעירובין לג, א גם לגבי עצמו נחשבת מקום פטור, ומחלק לדעת התוס' באופן אחר, ומסכים ג"ע לריגא. וראה זכרון יוסף אות בר.
לג סוף פ"ג ב"ג.
לד כולעיל ס"י שם פ"ה.
לה לקמן ס"ה.
לו וראה ק"א סוף פ"ק א, שלדעת התוס' אפשר שגם בזה פטור.
לז תוס' ר"ד שבת קב, א ד"ה כין. רשב"א שם כשם אוכא מרבוותא. ורשב"א עירובין לג, א ד"ה ס"ה והא כשם הר"מ ב"ר שניאור. מ"ז שם כשם שיש חולקים. הובא במ"א שם.
לח תוס' ר"ד שם. וראה ק"א ס"ק א.

הלכות עירובין שמו

תרפו

לעשות בעצמו עקירה מרשות הרבים והנחה ברשות היחיד¹⁰ שאסור מדברי סופרים לגרום הכנסה מרשות הרבים לרשות היחיד אפילו דרך מקום פטור כמו שנתבאר בס"י שמו"ו⁽¹⁰⁰⁾. אבל אם הוציא הפז בידו מרשות היחיד אפילו אם נחה ידו תחלה באויר רשות הרבים אין זו חשובה הנחה במקום פטור ואם אח"כ הניח החפץ ברשות הרבים חייב לפי שהנחה על היר אינה חשובה הנחה אלא לחפץ שהונח עליה ממקום אחר¹⁰⁰ אבל חפץ שהיה עליה בתחלה ברשות זו והושטה לרשות ב' כיון שאין הושטה זו חשובה כאן הנחה ליד עצמה שהרי היא תלויה כאן באויר הוא הרין שאינה חשובה הנחה להחפץ שבה הושטת היר אינה דומה לעמידת גופו שכשעומד לפוש עמידה זו חשובה הנחה¹⁰¹ גם להחפץ שעל גופו¹⁰² או שעל ידו¹⁰³ לפי שהגוף עצמו עומד ונח על גבי קרקע משא"כ בהושטת ידו לברכה שהיא תלויה ונחה באויר¹⁰⁴.

ויש אומרים¹⁰⁵ שידו הפשוטה לרשות אחרת הרי היא לגמרי כאותה רשות אם רשות היחיד רשות היחיד אם רשות הרבים רשות הרבים והוא הרין לאחד משאר אבריו¹⁰⁶ אע"פ שאגודים בגוף העומד ברשות אחרת.

[הגה"ה: ומה שהפושט ידו מרשות לרשות וחפץ בידו אינו חייב עד שינח הוא החפץ על גבי קרקע או ליד הכירו העומד שם אבל אם הכירו נטלו ממנו אף הוא פטור¹⁰⁷ אף על פי שהחפץ מונח בידו שהיא חשובה כאותה רשות לגמרי והרי הוציא מרשות לרשות זהו לפי שלא היתה עדיין הנחה לחפץ זה באותה רשות¹⁰⁸ שהגנת החפץ ביד אינה חשובה הנחה הואיל והיה בה מתחלה¹⁰⁹ כמו שנתבאר].

לפיכך אם שלשל ידו למטה מג' טפחים סמוך לארץ באותה רשות שהכניסה לשם בין שהיא רשות היחיד בין שהיא רשות הרבים חייב¹¹⁰ אע"פ שלא הניח החפץ בארץ שכל פחות מג' סמוך לארץ הוא כארץ¹¹¹ וכאילו נחה ידו בארץ עצמה¹¹² וידו היא כאותה רשות לגמרי.

(ולדברי הכל אם ידו פשוטה מרשות היחיד לרשות הרבים למעלה מעשרה היא מקום פטור¹¹³).

ולכן יש להחיר במילה בשבת להוציא התניוק¹¹⁴ מרשות היחיד לברמליה¹¹⁵ על ידי שיעמדו שתי נשים בפנים ואחת מהן תושט ידה לחוץ למעלה מעשרה שהן מקום פטור לר"ה והשניה תטול התניוק מבפנים ותושימו לחוץ ותניחנו על ידי האשה הפשוטות לחוץ למעלה מעשרה והרי זו הנחה במקום פטור כיון שהתניוק הונח על ידיה במקום אחר

נז רש"י ותוס' צב, א ד"ה התם.
 נח ראה הע"כ תתח ע"י 67, תתש ע"י 65.
 נט גמרא שם צב, א לדעת רבא, רמב"ם שם, מ"א ס"ק א (לדעת זו), וראה ח"י צ"צ לג, א אם הניח ידו על השלחן.
 ס רש"י ה, א ד"ה למטה מג'.
 סא רמב"ם שם.
 סב שבת ג, ב, רש"י שם ד"ה למעלה מג' תוס' שם ד"ה כאן.
 סג כ"י לעשרה בבב"ב¹¹⁴ משום כרב עם הדרת מלך, כדלעיל סי' שלא מ"ח ע"ג.
 סד שד"ג בה ב"מ ובהאן העמוד סי' ששנ, ובמ"א סי' רסו ס"ק ד, וראה גם לעיל סי' שלא שם.

מז תוס' עירובין ב, א ד"ה לא, רא"ש עירובין פ"א ס"ג.
 מח מקנה ב.
 מט תוס' ורא"ש שם, מ"א שם.
 נ כדלקמן סי' ששט ס"ג ושי"ג.
 נא כדלעיל ס"ב ושי"ג.
 נב ע"י דף ג ע"א בגמרא ורא"ש ס"ב.
 נד ותובין ח"ל שבת פ"ג ה"ג, כדבא צב, א, עיי"ש פ"ד ע"י ד"ה קם וד"ה ביד חייב, וראה מ"ט שם שפ"ה גם העת רב היא עוקר.
 נה חשמונת תוס' שבת יא, א ד"ה לא ב' וניירובין כ, א ד"ה לא בתרוצין ב, וראה הע"כ תתח ע"י 68.
 נו גמרא שם ג, א, וכדלעיל ס"א.

הלכות עירובין שמו

תרפה

ואח"כ תניא אפילו היא עצמה את התינוק על ידי אשה אחרת העומדת בחוץ שהן ג"כ למעלה מעשרה שיש אומרים שהן מקום פטור לגבי אדם אחר כמו שנתבאר למעלה^{עב} ויש לסמוך על דבריהם להקל בענין זה בכרמלית שאיסורו מדברי סופרים שבדברי סופרים הלך אחר המיקל ועוד כיון שיש מתירין לגמרי למלגל מרשות היחיד לכרמלית דרך מקום פטור כמו שנתבאר בס' שמו"ז^{עג}.

(אבל העומדת בחוץ לא תטול מעל ידי העומדת בפנים שהרי לגבי עצמה אין ידיה חשובות מקום פטור וכשנוטלת התינוק בידה הרי זה כאלו הניחתו בארץ כמו שנתבאר למעלה^{עד} והרי נעשית כאן ע"י שלשתן הוצאה מרשות היחיד לכרמלית דרך מקום פטור^{עה} ויש אוסרים בזה ויש להחמיר בדבריהם כמו שנתבאר שם ומשום צורך מצוה אין מתירין שום איסור קל ע"י ישראל כמו שנתבאר בס' של"א^{עו}).

ואח"כ תחזור העומדת בחוץ ותניחנו על ידי חבירתה וחבירתה על ידי חבירתה בפתות פחות מד' אמות והכל למעלה מעשרה ואין לגזור שמא תעמוד אחת לפשו בעוד התינוק על ידיה והרי זה כאלו הניחתו בארץ כמו שנתבאר למעלה לפי שאף אם תעשה כן לא נעשית כאן אלא הוצאה מרשות היחיד לכרמלית דרך מקום פטור ואין לנו לגזור כל כך בהוצאה זו כיון שיש מתירים אותה לגמרי.

וכשיגיעו לפני הצר בית הכנסת שהיא רשות היחיד תחזור אשה אחת ותעמוד בפנים ותשיט ידיה לחוץ למעלה מעשרה והעומדת בחוץ תניחנו על ידיה שהן מקום פטור לדברי הכל ונמצא שהעבירו התינוק מרשות היחיד לרשות היחיד דרך מקום פטור למעלה מעשרה שהוא מותר אפילו לדבר הרשות אם שהי הרשויות הם של אדם אחר שאין צורך עירוב כלל.

אבל אם הן של שנים ואי אפשר לערב אסור כמ"ש בס' שני"ג^{עב} ולכן אף כאן אם אין שום אדם דר בחצר בית הכנסת מותר על דרך שנתבאר אבל אם אדם דר שם הרי אסור להביא לשם שום דבר מחצר אחר שאינה מעורבת והעירוב שבבית הכנסת אינו מועיל כלום כשאסור למלגל במבוי כמו שיתבאר בס' שם"ו^{עג} לפיכך אין שום היתר בעולם להביא התינוק לבית הכנסת ע"י ישראל ואפילו בזה עוקר וזה מניח כמ"ש בס' של"א^{עד} ועל איסור זה של הצר שאינה מעורבת אמרו^{עה} שהעמידו חכמים דבריהם במקום כרת לדהות המילה למחר אם אי אפשר להביא הסכין ע"י הנכרי לפי שאין שום תקנה להביאו על ידי ישראל בלי עירוב במקום שצריך לערב ולא כיש מי שמתיר בזה^{עו} משום צורך מצוה: הן הוורק מרשות היחיד לרשות היחיד ורשות הרבים באמצע פטור^{עז} כיון שלא היתה הנחה ברשות הרבים אבל אסור מדברי סופרים^{עח} גורדה שמא יבא לעשות הנחה ברשות

עב סעיף ה.
עג רבא פסחים צ"ב, א. ובהלעיל שם ס"ז.
עד אבן העזר שם.
עה מנחה שבת צו, א בהנמים. רמב"ם פ"ג דמ"ז, מ"א ס"ק ה.
עו מור מ" שמה. ב"ח רמ"י שנו. מ"א שם ס"ק ב. ובהלמנן ס"י שמה מ"א שאמור אפילו להשיט ידו מליאה פירות ליהודי ולהחזירה להי"י.

סח סעיף ג.
סז סעיף ג.
סז סעיף ב.
סח ע"י ס' (תרומת הדשן) (תתרוומת) ס"י ר"ד (שאמור ברה"ר אפילו ע"י שנים, וברלעיל ס' שנו ס"ב).
סט סעיף דה. וראה גם לעיל ס' שם סוף ס"ב. לקמן ס' שמש מ"ה.
ע סעיף ג. לענין כלים ששבתו בבית. וראה מ"מ וצנינים.
עא סעיף ו.

הלכות עירובין שמוזשמה תרפמ

הרבים¹⁰ ואפילו דרך כרמלית אסור¹¹ במה דברים אמורים בוורק דרך מטה מעשרה אבל דרך מעלה מעשרה שהוא מקום פטור מותר לכתחלה¹² ע"ד שיתבאר בס"י שג"ג¹³:

ט במה דברים אמורים בוורק אבל המעביר מרשות היחיד לרשות היחיד דרך רשות הרבים אפילו למעלה מעשרה טפחים אסור¹⁴ מדברי סופרים שמא עומד לפוש ברשות הרבים¹⁵ ותחייב אף על פי שהמשיך למעלה מ"י טפחים כמו שנתבאר למעלה¹⁶ ואפילו דרך כרמלית אסור¹⁷ וכן אסור מדברי סופרים להעביר או לזרוק מכרמלית לכרמלית דרך רשות היחיד¹⁸:

י וכל זה בוורק (ומעביר כרגליו) אבל העומד ברשות היחיד ומושיט מרשות היחיד זו לרשות היחיד אחרת שבצדה ואורך רשות הרבים מפסיק ביניהן כגון זיו הבולט מהכותל לרשות הרבים גבוה עשרה ורחב ד' שהוא רשות היחיד וזו אחר כמותו בולט בצדו ואורך רשות הרבים מפסיק ביניהם אף על פי שהוא למעלה מעשרה ומקום פטור הוא אעפ"כ אסור להושיט מזה לזה ואם הושיט חייב שכך היתה עבודת הלויים במשכן שתי עגלות זו אחר זו ברשות הרבים ואורך רשות הרבים מפסיק ביניהם והיו מושיטים הקרשים מזו לזו אבל לא היו זורקין אותן מפני כובדן והעגלות היו רשות היחיד שהיו גבוהות עשרה ורחבות ד' אבל אם רוחב רשות הרבים מפסיק ביניהם כגון שאינם זה בצד זה כדיוטא אחת אלא זה כנגד זה שאחד יוצא מכותל שבצד זה של רשות הרבים והשני מכותל שבצד שכנגדו ורוחב רשות הרבים ביניהם המושיט מזה לזה פטור שהושיטה זו לא היתה במשכן¹⁹ ואפילו לכתחלה מותר²⁰ ע"ד שיתבאר בס"י שג"ג²¹ כיון שמושיט דרך מעלה מעשרה שהוא מקום פטור:

שמח דין המושיט בלי מרשות לרשות ובו ג' סעיפים:

א היה עומד ברשות היחיד ותחייב ידו מליאה פירות לרשות הרבים²² בתוך עשרה²³ (א) אפילו לכרמלית²⁴) אסור להחזירה אפילו דרך מעלה מעשרה²⁵ עד למצואי שבת²⁶ (א)

קונטרס אחרון

(א) שקנמוהו כו' משמעות הש"ע שהעיקר כסברא הראשונה שהביא בסתם כנודע²⁷. ובשם דעכשו

פו במשנה שם צו, א וברש"י שם. רמב"ם הל' שבת פ"ג הל"ה. מ"א ס"ק ה.

פז לבוש ס"א ומ"א סי' שנה ס"ק ג. דלא נ(כא"ז) שם ס"ק ב. ע"י שם דלא משא מיד דהא תנן בחוריק בהדיא מושיט ואין האיסור אלא משום עירוב דקמתני בבביתא שם (צו, א).

פח סעיף א – לענין זורק. ואצ"ל: שם (ס"א).

סימן שמח

- א** ברייתא שבת ג, ב פור וש"ע.
ב נמ"א שם. ס"ז הל' שבת פ"ג הל' ש"ע.
ג מ"א ס"ק ד (וראה לקמן סי' שגב סוף ס"ד). וראה לעיל סי' רמו ק"א ריש ס"ק ב. ולענין שגג – ראה לקמן ס"ג.
ד רשב"א ר"ה כאן למעלה מ"י. ודלא כתוס' שם ר"ה כאן, דלא משמע הכי בדברי הפוסקים (ק"א ס"ק ב).
ה רמב"ם הל' שבת פ"ג הל' ב"ח. עולת שבת ס"ק א.

ציונים לקונטרס אחרון

וראה כללי הפוסקים וההוראה כלל עג.

עז כולקמן ס"ז גבי מעביר, וכולקמן סי' שמה ס"ב במשפט ידו להח"י.

עח משמעות טור סי' שוח (תמירי ביה"א שאין לנו ה"י), וני"י סי' שנה (אצ"ל: שגב – בב"י ובמ"א שם ס"ק

ד ולקמן שם ס"ב. ראה גם לקמן סי' שמה ק"א ס"ק ב). ובר"ן פ' התענית ר"ה ואמרקן א"מר דפטר. ובת"ש סי' שח ס"פ. וראה מ"ט תענית. ור"ה לעיל סי' שג ס"ד.

עט ברייתא שבת צו, א. מ"א סי' שג ס"ק ב.

פ ס"א, והיו משערוהו יחד ונבטן שוה או בכלי דרם.

פא נמ"א שם.

פב רשב"א עירובין לג, א ד"ה ורא. כ"ו סי' שגו ד"ה ומ"ש ובלבד. ס"ז שם ס"ק א.

פג ס"ב.

פד כולקמן סי' מ"ח בוורק למטה מ"י.

פה כולקמן סי' שגו ס"ד וס"ח.

א וכו"ה לקמן שם ק"א ס"ק א. חיו"ד סי' לב ק"א ס"ק ב. בשם שו"ת הרמ"ע מפאנו סי' צו.